

Αγαπητοί ηγέτες της Ευρώπης,

Θέμα: Οι Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών καλούν τους Ευρωπαίους ηγέτες να αναλάβουν επείγοντως δράση για τον τερματισμό της ανθρωπιστικής κρίσης και της κρίσης ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα σύνορα της Ευρώπης

Εμείς, οι 25 υπογράφουσες οργανώσεις, οι οποίες δραστηριοποιούμαστε στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ανθρωπιστικής βοήθειας και του εθελοντισμού, σας καλούμε, εν όψει της τρίτης επετείου της συμφωνίας ΕΕ-Τουρκίας, να αναλάβετε άμεσα δράση για να σταματήσει η άδικη και περιττή πολιτική περιορισμού, που εγκλωβίζει τους αιτούντες άσυλο στα ελληνικά νησιά. Σας καλούμε επίσης να καταλήξετε επείγοντως σε συμφωνία για τον επιμερισμό της ευθύνης για την υποδοχή αιτούντων άσυλο σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η πολιτική αυτή, που παγιδεύει τους ανθρώπους στα ελληνικά νησιά και τους εμποδίζει να φτάσουν στην ευρωπαϊκή ενδοχώρα, έχει προκαλέσει έναν επαναλαμβανόμενο και ατελείωτο κύκλο υπερπληθυσμού, υποβαθμισμένων συνθηκών διαβίωσης και εξαιρετικά χαμηλής πρόσβασης σε υπηρεσίες: τα «hotspots» της Ευρώπης συνεχίζουν να παρέχουν καταλύματα και βασικές υπηρεσίες, όπως τροφή και ιατρική βοήθεια, πολύ χαμηλότερα των ελάχιστων προδιαγραφών. Η ανταπόκριση της Ευρώπης στο προσφυγικό ζήτημα στην Ελλάδα έχει αποδειχθεί ότι έχει καταστροφικές συνέπειες για τα δικαιώματα των προσφύγων, συμπεριλαμβανομένης της υγείας και της ασφάλειάς τους. Αυτό έχει τεκμηριωθεί εξαντλητικά και έχει γνωστοποιηθεί μέσα από αμέτρητες αναφορές τα τελευταία τρία χρόνια¹.

20.000 αιτούντες άσυλο παρέμειναν αποκλεισμένοι σε επισφαλείς, ανθυγιεινές και εξευτελιστικές συνθήκες στα ελληνικά νησιά το 2018. Σήμερα, **περίπου 12.000 άνθρωποι εξακολουθούν να ζουν σε ανεπαρκείς συνθήκες σε κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης** που έχουν κατασκευαστεί για μέγιστη χωρητικότητα του μισού από αυτόν τον πληθυσμό: αναγκάζονται και κοιμούνται σε μη θερμαινόμενες σκηνές ή υπερπλήρη κοντέινερ με περιορισμένη πρόσβαση σε τρεχούμενο νερό και ηλεκτρικό ρεύμα, συχνά εκτεθειμένοι σε συνεχιζόμενη βία, παρενόχληση και εκμετάλλευση, εν μέσω μεγάλων εντάσεων, έλλειψης ασφάλειας και ελάχιστης προστασίας.

Ενώ ο αριθμός αιτήσεων ασύλου στην Ευρώπη έχει μειωθεί τα τελευταία τρία χρόνια, **ο αριθμός αιτήσεων ασύλου που υποβλήθηκαν στην Ελλάδα αυξήθηκε κατακόρυφα**. Μόνο στη Λέσβο, για παράδειγμα, ο αριθμός των αιτήσεων ασύλου υπερδιπλασιάστηκε μεταξύ 2016 (5.000 αιτήσεις) και 2018 (17.270 αιτήσεις). Ταυτόχρονα, οι οργανώσεις που παρέχουν ιατρική και νομική συνδρομή δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις αυξημένες ανάγκες. Με την παρεμπόδιση των περισσότερων αιτούντων άσυλο

---

¹ Βλέπε για παράδειγμα Danish Refugee Council, *Fundamental rights and the EU hotspots approach*, 2017 https://drc.ngo/media/4051855/fundamental-rights_web.pdf, Doctors without Borders <https://www.msf.org/moria-state-emergency> ή <https://www.doctorswithoutborders.org/what-we-do/news-stories/story/refugees-further-traumatizedconditions-greeces-moria-camp> και International Rescue Committee <https://www.rescue.org/sites/default/files/document/3153/unprotectedunsupporteduncertain.pdf>, Greek Council for refugees <https://www.gcr.gr/media/k2/attachments/SCIZReportZfinalZPDF.pdf>, Oxfam https://www-cdn.oxfam.org/s3fs-public/file_attachments/2019-01_greece_media_briefing_final.pdf_t_η International Center for Migration Policy Development https://www.icmpd.org/fileadmin/ICMPD-Website/2019/Strive_Study_final_pdf.pdf.

να εγκαταλείψουν τα νησιά και να μεταφερθούν στην ευρωπαϊκή ηπειρωτική χώρα, οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις ασκούν υπερβολική πίεση στους κατοίκους των νησιών, στους τοπικούς πόρους, στις τοπικές αρχές και στην Ελλάδα, ενώ οι συνθήκες υποδοχής, μεταξύ των οποίων και οι μηχανισμοί προστασίας των αιτούντων άσυλο, εξακολουθούν να είναι υποβαθμισμένοι.

Η προσδοκία ότι οι περισσότεροι νεοαφιχθέντες θα μπορούσαν να επιστραφούν στην Τουρκία στο πλαίσιο της συμφωνίας ΕΕ-Τουρκίας, αποδείχθηκε επικίνδυνα μη ρεαλιστική. Σύμφωνα με τους εκπροσώπους της Ελληνικής Υπηρεσίας Ασύλου στη Λέσβο, μόνο το 6% των αιτούντων άσυλο που φθάνουν στη Λέσβο θα μπορούσαν να επιστρέψουν στην Τουρκία.

Είναι παράδοξο ότι, παρά την απογοητευτική αυτή πραγματικότητα, ορισμένες ευρωπαϊκές κυβερνήσεις εμποδίζουν τη δημιουργία ενός πραγματικού μηχανισμού επιμερισμού ευθύνης, εστιάζοντας σε πολιτικές αποτροπής και συνοριακούς ελέγχους σε βάρος των βασικών δικαιωμάτων και εγγυήσεων. Η σημερινή κατάσταση στα σύνορα της Ευρώπης είναι το άμεσο αποτέλεσμα αυτών των κοντόφθαλμων και μη βιώσιμων πολιτικών που εφαρμόστηκαν μετά τη συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας και της έλλειψης ικανοτήτων και πολιτικής βούλησης σε όλη την Ευρώπη για την εξεύρεση ενός κοινού πεδίου για την θέσπιση των βασικών πτυχών ενός κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου.

Ως οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών από όλη την Ευρώπη, είμαστε πεπεισμένες ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει επαρκείς πόρους και ικανότητες για να ανταποκριθεί με ανθρωπισμό στις ανάγκες όλων όσων ζητούν άσυλο στην επικράτειά της. Η λήψη άμεσων μέτρων για τη βελτίωση των συνθηκών των αιτούντων άσυλο στην Ευρώπη και η εξεύρεση λύσης στην τρέχουσα κρίση ανθρωπιστικών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα σύνορα της Ευρώπης, είναι ευθύνη και καθήκον σας. Σας καλούμε, συνεπώς, να ανταποκριθείτε στις αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων της Ευρώπης. Για το σκοπό αυτό, οι υπογράφοι σας οργανώσεις σας καλούμε να:

- συμφωνήσετε επειγόντως σε **δίκαιες και βιώσιμες ρυθμίσεις για την κατανομή της ευθύνης** για τους αιτούντες άσυλο που φθάνουν στην Ευρώπη, γεγονός που θα διασφαλίσει την ικανότητα των κρατών μελών να παρέχουν ικανοποιητικές και αξιοπρεπείς συνθήκες σε άτομα που έχουν ανάγκη προστασίας. Σε αυτό το πλαίσιο, χαιρετίζουμε την πρόσφατη ανακοίνωση συμφωνίας μεταξύ των κυβερνήσεων της Πορτογαλίας και της Ελλάδας, για τη σταδιακή μετεγκατάσταση 1.000 προσφύγων.
- προτρέψετε την ελληνική κυβέρνηση να **αναστείλει αμέσως τον περιορισμό της ελευθερίας κίνησης** που εγκλωβίζει άσκοπα αιτούντες άσυλο στα ελληνικά νησιά, επιβάλλοντάς τους άθλιες και επικίνδυνες συνθήκες διαβίωσης και ασκώντας άδικη πίεση στην Ελλάδα και τους κατοίκους των νησιών του Αιγαίου. Για να διευκολυνθεί η μεταφορά των αιτούντων άσυλο από τα νησιά απαιτείται αύξηση της χωρητικότητας στα κέντρα φιλοξενίας της ηπειρωτικής χώρας και αποτελεσματικότερης κατανομής στέγασης.
- καλέσετε την ελληνική κυβέρνηση να **διαθέσει και να χρησιμοποιήσει καλύτερα τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης** - όχι μόνο δίνοντας προτεραιότητα στην υποστήριξη των διαδικασιών ελέγχου των συνόρων και ασύλου αλλά **εξασφαλίζοντας την παροχή βασικών υπηρεσιών** - όπως ιατρικές και νομικές υπηρεσίες για την ασφάλεια και τα δικαιώματα των μεταναστών - καθώς και διασφαλίζοντας **ένα δίκαιο και αποδοτικό σύστημα ασύλου και σχεδιάζοντας ένα μακροπρόθεσμο και βιώσιμο σχέδιο υποδοχής και ένταξης** για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες στην Ελλάδα.

Με εκτίμηση,

ActionAid Hellas
Amnesty International
Avocats Sans Frontières France
Boat Refugee Foundation
Caritas Hellas
CEAR - Comisión Española de Ayuda al Refugiado
Danish Refugee Council
DIOTIMA - Center for Research on Women's Issues
Equal Rights Beyond Borders
Greek Council for Refugees-Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες
Greek Helsinki Monitor
Human Rights Watch
International Rescue Committee
JRS Europe
JRS Hellas
Legal Center Lesbos
Mare Liberum
Médecins du monde - Greece
Oxfam
Praksis
Refugee Legal Support
Refugee Rights Europe
Solidar
Solidarity Now
Terre des hommes Hellas

Προς:

- Τους αρχηγούς κρατών των κρατών μελών της ΕΕ,
- Τους υπουργούς μετανάστευσης, δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων των κρατών μελών της ΕΕ,

Κοινοποίηση:

- Ευρωπαϊός Επίτροπος για τη Μετανάστευση, τις Εσωτερικές Υποθέσεις και την Ιθαγένεια, Δημήτρης Αβραμόπουλος,
- Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής Μετανάστευσης - ΓΔ Μετανάστευσης και Άσυλου (HOME), Simon Mordue

